

16. INSCRIPTIONES IN PAVIMENTO VIARVM AEDIVMVE.

870 a litteris vetustis. Pompeiis reg. IX ins. 2 ad latus eius septentrionale inter aedes n. 25. 26 in silice viae lateris meridionalis.

b litteris vetustis altis m. 0.14. Pompeiis reg. IX ins. 2 in viae Stabianae marginis orientalis fronte occidentali.

871 litteris vetustis. Reg. VII ins. 4 in viae nonae (*via storta*) pavimento silici incisum inter n. 28 et 29.

870 a b EX · K · QVI

871 K · Q

870 a Descripsi.

870 b Recognovi descriptam ab Heydemanno. Avellino *Bull. Nap.* 5 (1847) p. 32, acta 22 Apr. 1851 vol. 2 p. 501; Garrucci *graffiti* p. 40; Zangemeister IV, 2307 et tab. 31, 31.

871 Descripsi. Fiorelli *descrizione* p. 222; Zangemeister IV, 1622 et tab. 31, 11.

Quo pertinuerit dies in silice margineve viarum incisus sine ipsius anni significatione, non liquet. De anno novo cave cogites; nam aetate liberae rei publicae, cuius hi tituli sunt, magistratus Pompeiis quoque k. Ian. videntur iniisse (v. p. 90).

872 a [= 6302, 1] tessellis versicoloribus in crepidine viae ante ostium aedium q. d. Fauni (reg. VI ins. 12 n. 2).

b tessellis albis in pavimento triclinii ad d. cauponae aedium reg. I ins. 2 n. 22.

c tessellis in pavimento prothyri supra ursum qui venabulum ore tenet reg. VII ins. 2 n. 45.

HAVE

a Descripsimus ego et Mau. Fiorelli *descriz.* p. 154.

b Legi. Fiorelli *descriz.* p. 46.

c Fiorelli *relaz.* (1873) p. 90, *descriz.* p. 197.

880 [= 6302, 5] in opere tessellato, in quo cernitur bestiarum, supra quem est vulpis, infra aper et canis; rep. Pompeiis in domo q. d. *del cinghiale* (reg. VIII ins. 3 n. 8) ACTA 14 Ian. 1809 [ed. 1, 3, 13]. Fuit deinde apud principem Salerni et cum reliqua eius antiquaria suppellectile publice auctione facta venit.

supra hominem:

FESTVS

CVM

TORQVATO

infra:

ME · TORQVATVM

Descripsit Otto Iahn, qui non vidit ME. De Iorio p. 68 = 48.

873 a in pavimento tessellis albis et nigris rep. Pompeiis d. 12 Nov. 1757 ACTA [ed. 1, 1, 62].

b [= 6302, 2] in simili pavimento ad aedium q. d. Vestalium [reg. VI ins. 1 n. 7] ostium orientale rep. 24 Nov. 1785 ACTA [ed. 1, 2, 28]. Perit.

c in simili pavimento in via Stabiana in fullonicae [reg. VI ins. 14 n. 21] membro eo, quod est ad sinistram ostii.

SALVE

a Acta l. c.; Niccolini *descriz. gener.* tab. 5, si quidem eadem est.

b Acta l. c. (inde Romanelli *viaggio* 1, 99; Iorio p. 53 ed. 1; Fiorelli *descrizione* p. 78).

c Mau qui vidit dedit; disposita est sic:

phal- lus	corona	SALVE
cornu copiae	cornu copiae	

874 in pavimento operis Signini lapillis facto in aedium Sirici ostio occidentali (reg. VII ins. 1 n. 46).

SALVE · LVCRV

Recognovi post Mauium. Breton *Pompeia* ed. 3 (1870) p. 445; Niccolini *casa di Sirico* tab. 1; Fiorelli *relaz.* 1873 p. 90, *descr.* p. 177.

Facto canali litterae tres extremae deletae sunt mox restituae. In fine M neque est nec fuit umquam.

875 rep. m. Sept. a. 1876 in pavimento operis Signini atrii aedium insulae 14 reg. VI, quarum ostium est in latere occidentali quartum a septentrione, inter ostium et impluvium.

LVCRVM QAVDIVM

Mau dedit.

881 in pavimento tessellis albis facta et circulo tesserarum albarum inclusa in atrio aedium A. Octavii Primi (reg. VII ins. 15 n. 12). Mox perit.

PVTEVS

AQVAE

Dedit Mau. *Giornale degli scavi* N. S. 2 (1873) p. 430; Fiorelli *relaz.* (1873) p. 90, *descriz.* p. 313.

876 [= 6302, 4] Pompeiis in vico phallorum.

caduceus alatus, del-
phinus, calathus

LVCRV · ACIPE

Bull. Nap. II p. 90.

877 [= 6302, 3] in pavimento operis musei iuxta figuram canis, rep. in ostio aedium q. d. poetae tragici (reg. VI ins. 8 n. 5) AMICONE 2 Mart. 1825 [ed. 3, 59]. Extat Neapoli in museo.

CAVE CANEM

Recognovi. Mus. Borb. vol. II t. 56 aeri incis.; Gell Pomp. 1835 p. 142 ligno inc.; de Iorio p. 77 = 99; Niccolini *casa del poeta tragico* tab. 1; Fiorelli *descriz.* p. 119.

Cf. Petronius c. 29 in descriptione atrii Trimalchionis: *ad sinistram intransibus non longe ab ostiarii cella canis ingens catena vinctus in pariete erat pictus superque quadrata littera scriptum CAVE-CANEM.*

878 tessellis albis in pavimento triclinii ad d. atrii aedium A. Octavii Primi (reg. VII ins. 15 n. 12).

CEDO CENEMVS

Recognovi descriptam a Mauio. Fiorelli *descriz.* p. 313.

879 ex opere tessellato; Pompeiis *vicolo del panattiere* rep. a. 1867 in limine triclinii aedium reg. VII ins. 3 n. 29.

M · SPVRIVS · MESOR

Heydemann apud Gerhardum *archaeol. Zeitung* N. F. 3 (1871) p. 65; Fiorelli *descriz.* p. 207; cf. *Giorn. degli scavi* N. S. 1 p. 124, 141.

882 [= 6302, 6] Pompeiis in aedibus *de' capitelli colorati* s. Ariadnae (reg. VII ins. 4 n. 31) in via Fortunae, in limine primi cubi- culi ad dextram ingredienti a vico Fortunae in tabella ansata.

ICIT · · · HOC

Avellino *Bull. Nap.* V p. 36.

Hic et hoc legit Avell.; malim... (I)ecet hoc.

883 tubus plumbeus. Pompeiis ad pilam rep. in via qua itur ad portam Nolanam.

M · PACVI

DIADVMI

retrogr.

Giornale degli scavi N. S. 2 (1873) p. 428.

8133 Castellamare Stabiarum rep. c. a. 1876 in episcopo.

SEX · ATTI · L · F · MEN
EX · TESTAMENTO

ARBITRATV · SEX · ATTI · SEX · L · ER · TIS
ET · ATTIAES · SEX · L · IVCVNDAS

Recognovi descriptam
a. 1877 a Stevensonio.
Misit item Barnabeus.

Edidit Rispoli apud Fiorellium *Not. degli scavi* 1878 p. 239 et denuo 1879 p. 25.

8134 arca saeculi ut videtur tertii, rep. Castellamare Stabiarum in episcopo c. a. 1876.

in operculo ornato personis delphinis
equis marinis:

BETTIAE · FELICITATI
INNOCENTISSIMAE
FEMINAE · BATINIVS
IVLIVS · CONIV · KARISSIM

Recognovi descriptam a
Stevensonio. Misit item
Barnabeus. Ediderunt
Rispoli apud Fiorellium
Not. degli scavi 1878
p. 239 et denuo 1879
p. 26 et Rossius *Bull.*
cris. 1879 p. 119.

in arca:
puer vas ansa- puer
personam tum cum personam
sustinens pomis et sustinens
frondibus

8135 supra arcam rep. titulus Castellamare Stabiarum una cum n. 8132.

CORNELIAE · FEROCIAE
Q · VIX ANN LVIII M XI D XV
CORNELIVS CARPOPHORIAN
MATRI DVLCISSIMAE

Rispoli apud Fiorellium
Not. degli scavi 1879
p. 225; I. B. de Rossi
Bull. cris. 1879 p. 119.

8136 Casolae (prope Gragnanum) in ecclesia parochiali minore in pavimento pro gradu antea, iam ibi in aedibus publicis.

C · VALERIO · C · F · FA
RVFO · LICINIA · VX
VIRO · SVO · BENE · ME
ET · SIBI · VIVA · FECIT
5 HOC · MONVMENTVM
SEPVLCRVM · H · N · S

Minervinius misit accep-
tam a syndico Casolensi
Eugenio Raffaelli.

8137 Castellamare Stabiarum rep. cum n. 8134.

N I A E S
T a A N N I
D I E B a X
I A H

R
F M

Rispoli apud Fiorellium
Not. degli scavi 1879
p. 26. Misit item Bar-
nabeus.

8138 Castellamare Stabiarum rep. cum n. 8134. Pauca litterarum vestigia remanserunt stemmate medio aevo eidem lapidi inciso.

/////// C I V N U //
/////// IIIII //
5 . 4 // I I V S / O // E
/////// A I //

Stevenson vidit.

8139 Castellamare Stabiarum rep. ad latus episcopii 4 Iul. 1879.

DEPSSIO INFATES
ASELIES QYE VIX
IT ANNVS TRES
FFLL VINCENTIO
5 ET FRAVTO VV CC p. C. 401
CONSS

Rispoli apud Fiorellium
Not. degli scavi 1879
p. 208 (inde Rossi *Bull.*
cris. 1879 p. 122).

8140 Castellamare Stabiarum rep. cum n. 8132.

IN N O M I N E X H I M
O P P I O P A V L O · D V L
C I S S I M O · F I L I O · Q V I
V I X I T · A N · V · M · X I · D · I I
5 D E P O S · V I I I · I D V S · M A I A S
P B X M P

Rispoli apud Fiorellium
Not. degli scavi 1879
p. 225; I. B. de Rossi
Bull. cris. 1879 p. 120.

1 in nomine Christi *Hi(esu)m* explicat Rossius, citans Tropeanum n. 8076. — 5 DIPOS Rispoli.

8141 Castellamare Stabiarum rep. cum n. 8132.

LINEATIHE
PVELLHE columba X
an NVOS SEX cum ramo
olivae

Rossi *Bull. cris.* 1879 p. 121.

Lapis integer est, deficit adiunctus quo continebantur versuum exordia.

8142 Castellamare Stabiarum rep. cum n. 8132.

LVCE RENOBATVS A

Rossi *Bull. cris.* 1879 p. 121.

Hexametri exordium.

XXXIV. POMPEII (p. 89).

ad p. 89. Ad celebranda cladis Pompeianae saecularia septima decima quod nuper prodiit volumen *Pompei e la regione sotterrata dal Vesuvio nell' anno LXXIX* (Neapoli 1879 pp. 291 et 243. 4.), in eo Michael Ruggieri (1 p. 5 sq.) diligenter disputavit de litore maris quale fuerit tempore excidii. Eam quaestionem mox retractavit A. Mau *Bull. dell' Inst.* 1880 p. 89 (cf. *mus. Rhen.* 36 p. 326).

ad p. 90. Ruggierus l. c. (vide ad p. 89) p. 13 seq. quod probatum ivit Pompeios interuisse facta eius autumnii vindemia vinoque novello ad fumum exposito, libris Plinianis certe contrarium est, secundum quos non licet pro IX k. Sept. substituere IX k. Dec.

ad p. 94. A me rogatus Augustus Mau, ut in genera lapidum, quibus incisi sunt tituli Pompeiani, diligenter inquireret, misit mihi recensum hunc.

Ex titulis Pompeianis lapidi molari (*lava*) incisi sunt n. 821. 870. 871. 997. 1007 (*‘piedra viva’* Acta). 1015 (*‘piedra viva’* Acta).

Lapidi tofaceo incisi sunt n. 787. 868. 956. 973. 993. 998. 1006. 1016. 1041. 1043. 1067. 1069. 1070.

Lapidi Tiburtino qui dicitur (*pietra di Caserta*) n. 788. 790. 791. 793. 800. 811. 812. 819. 829. 831. 844. 852—859. 937. 1008. 1010. 1011. 1018. 1036. 1039. 1057. 1060. 1064.

Marmoris n. 789. 792. 794—799. 801—810. 813—817 (817 litteris aeneis). 820. 822—828. 830. 832—843. 845 (litteris aere incrustatis). 846. 847. 849. 850. 851. 860—866. 884—906. 908—926. 929—936. 939—951. 953. 954. 955. 957—972. 974—977. 980. 981. 983—986. 988. 991. 992. 994. 995. 996. 999—1005. 1009. 1012. 1013. 1014. 1017. 1019—1035. 1037. 1038. 1040. 1042. 1044—1056. 1058. 1059. 1061. 1062. 1063. 1066. 1068. 1071. 1072. 1073. 1076—1079.

Aeri n. 818. 867. 869. 927.

Plumbo n. 883.

Opere museo facti sunt n. 848. 872—882.

Ignoratur materia titulorum n. 907. 928. 938. 952. 978/9. 982. 987. 989. 990. 1065. 1074. 1075.

ad n. 815. Pro 'in hermis quattuor' scr. 'in hermis duobus pilisque duabus'. T eminet in herma altero.

ad n. 829. Iam Neapoli in museo.

ad n. 838. Observavit Zangemeister quadratarium dedisse M·HOLCO NIKVF OVFO, id est cum primum scripsisset *M. Holconi Rufo*, mox emendavit aut *M. Holconio Rufo*, ut litteras VF calce obtegeret, aut *M. Holconio M. f. Rufo*, lamellis aereis adiunctis ex v faciens M.

ad n. 860. Duorum hermarum alter adhuc est loco antiquo ad dextrum tablini latus, alter in museo Neapolitano; furto neuter ablati est.

ad n. 874. Primus edidit Kiessling *Bull. dell' Inst.* 1862 p. 95.

ad n. 875. Ediderunt Fiorellius *Notizie degli scavi* 1876 p. 147; Mau *Bull. dell' Inst.* 1878 p. 90; Viola *scavi dal 1875 al 1878* p. 45.

ad n. 882. Periisse scribit Mau.

ad n. 937. L. Bruzza (in parte priore voluminis Pompeiani in add. his ad p. 89 citati p. 131 seq.) plumam accipit pro ala aedificii. At ala sive πτερών a plumae vocabuli significatione ita differt, ut illam interpretationem qui probet non facile inveniatur.

ad n. 973. Descripsit Dressel sic:

// · D · D · FAC · C

8143. 8144 (ins. post n. 843) Pompeiis in theatro maiore in cuneo ei qui ab occidente numerare incipit quarto, praecinctione secunda, gradu undecimo duo saxa ita divisa sunt, ut singulis spectatoribus attribuantur cent. 39 locisque adscribantur numeri ii qui sequuntur. Interstitium non sufficere numeris IV—X ait Mau.

in priore: in posteriore:

I II III XI XII XIII XIV XV
sic

Dressel et Mau descripserunt Memorant numeros acta d. 2 Aug. 1792 [ed. 1, 2, 49]. Frustra indagavit Nissen *pomp. Studien* p. 246.

ad n. 978. Vidit Dressel, legens 2 OTACILI

ad n. 987. Vidit item Dressel, qui cogitavit de mens(ura) ur[bana].

ad n. 988. 1022. 1040. 1076. 1078. Hodie prostant in museo Pompeiano.

ad n. 1027. Cf. titulum n. 1491* confictum hoc adhibito.

8145 (ins. post n. 869) tabella tofacea litteris pulchris colore rubro pictis, Pompeiis muro orientali insulae, quae in regione IX quintae et sextae ab oriente adiacet, infixae, infra magnum phallum ex lapide calcareo Sarnensi factum et ipsum colore rubro pictum. Est in promptuario.

HANC · EGO

CACAVI

Descripserunt Mau a. 1880 et Dressel. Fiorelli *Not. degli scavi* 1880 p. 101.

8146 (8146. 8147 ins. post n. 883) lapillis albis Pompeiis in pavimento operis minime boni, quod proxime ante oppidi excidium factum esse apparet, atrii aedium reg. IX ins. 6 n. 5 prope parietem anteriorem ab angulo intranti a dextra usque ad ostii murum sinistrum. Litterae altae sunt ad SIS m. 0.075, GRA 0.09, GRATVS·ARCHITEC 0.14, S·P·S·EGO 0.12 ad 0.14, FELIX 0.11.

AVE QVARTILA · DA · BIS · SALVS · SIS · GRA · GRATVS ARCHITEC · S · P · S · EGO · FELIX

Descripsit Mau. Fiorelli *Notizie degli scavi* 1878 p. 322; Viola *gli scavi di Pompei dal 1875 al 1878* (in parte secunda voluminis citati ad p. 89) p. 44.

Fiorellius et Viola legerunt AVE QVARTILA·DABIS·SALVS·BIS·ORA·GRATVS·ARCHITEC·S·P·S·EGO FELIX MEI, dubitantes de litteris inclinatis. In mentem venit: ave Quartila; da bis(?). Salv(u)s sis, Gra(te). Gratus architect(us) s(alutem) p(atronae?) s(uae?). Ego Felix [felci(?)]. Gratum architectum a domina pavementum facere iussum id opus per servum Felicem executum esse crediderim eumque servum et dominum et operis dominam sic coluisse salutationibus ipsi operi insertis.

8147 in eodem atrio, ubi est n. 8146, prope impluvium in margine ad occidentem cernitur simili scriptura tessellata:

HELLEN

Mau descripsit. Fiorelli *Notizie degli scavi* 1878 p. 322; Viola *gli scavi di Pompei dal 1875 al 1878* p. 45.

8148 (ins. post. n. 960) basis ex marmore coloris cinerei alta m. 0.19, longa lataque m. 0.30. Rep. Pompeiis in opere posita in aedibus reg. VI ins. 5 n. 16 in cubiculo secundo a sinistra atrii.

in antica:

C · TILLIVS · C · F · RV · ITER
P · MACCIVS · P · F · MELAS
II · VIR · IVR · DEIC
EX · D · D · FAC · COER

in plano superiore ad sinistram litteris leviter incis:

L · MEVIVS · I · F ///
T · VILIVS C FVA
IV VIRI D ///

Descripsit Mau lapidem lectu difficillimum propter incrustationem superficiei. Ed. anticam Sogliano apud Fiorellium *Not. degli scavi* 1881 p. 24 imperfecte, plene p. 141.

1 TVLLIVS Sogl. — 2 MELAS Mau, SELAS Sogl. — Secundus titulus fortasse venit ab otioso quodam qui priorem neglegenter aut expresserit aut imitatus sit.

8149 (8149—8155 ins. post n. 993) in tofo litteris olim miniatis. Pompeiis reg. VIII ins. 8 n. 22.

XXIII
HEL

Dressel descripsit.

8150 fragmentum marmoreum litteris pulchris. Pompeiis in horreis curiae.

HO

Dressel descripsit.

8151 in lapide calcareo. Pompeiis reg. VI ins. 3 n. 15.

IANVS

Dressel descripsit.

8152 in tofo secto postea et in opere collocato. Pompeiis in horreis curiae.

NI □ / AT □ F

Descripsit Dressel.

8153 in tabula marmorea Pompeiis pro gradu podii aedis q. d. Mercurii in latere septentrionali.

CLXXIII

Dressel descripsit.

8154 in tabula marmorea Pompeiis pro gradu podii aedis q. d. Mercurii in latere septentrionali.

DVO · EX · f · N

Dressel descripsit.

8155 incisum in lapide Sarnensi in opus ita coniecto, ut numerus cernatur inversus. Pompeiis reg. VI ins. 7 n. 25.

XVIIÇ

Mau descripsit.

8156 (ins. post n. 993) in clava marmorea fracta longa dec. 3. Pompeiis.

PRIMO · C · . . .

Acta Pompeiana 18 Apr. 1853 [ed. 2, 552].

8157 (ins. ante n. 1047) tabula marmorea litteris non bonis, saeculi tamen primi, rep. c. a. 1877 loco antiquo sub aedícula parieti inserta extra Pompeios tra i mulini di Bottaro, i mulini de Rosa e la vecchia strada di Castellamare. Sub eodem pariete reperta sunt protome viri barbati pileum nautarum gerentis, catena aurea, armillae aureae aliaque, quae vide recensita apud Duhnium. Fuit Neapoli apud Gabriellium, a quo comparatam Bourguignon dedit museo Neapolitano.

SEX · POMPEIVS

SEX · L · RVMA

NEPTVNO · V · S · L

F. de Duhn misit ediditque mus. Rhen. nov. 36 (1881) p. 190. Fiorelli *Not. degli scavi* 1881 p. 121.

vgl. S. 1006

cf. S. 1006